

gemeente
Weststellingwerf

End-term review
Collegeprogramma
2018-2022

**Weststellingwerf,
het resultaat van Samen en Doen!**

Inhoudsopgave

1	End-term review 2018-2022	3	5	Beleidsontwikkelingen	25
2	Onze missie	4	5.1	Coronacrisis	25
3	De vier thema's	5	5.2	Regiodeal	25
3.1	Thema Bestuurlijke vernieuwing	5	5.3	Grip op sociaal domein	26
3.2	Thema Mensen	8	5.4	Beleid gaswinning	26
3.3	Thema Werk en wonen	15	5.5	Veenweide	26
3.4	Thema Leefomgeving	18			
3.5	Randvoorwaardelijke opgaven	23			
4	Wetten en rijksregelingen	24		Bijlage I Totaaloverzicht bestuurlijk maatschappelijke opgaven: indeling naar thema's (collegeprogramma)	27
4.1	Privacy, gegevensbescherming en I&A systemen	24		Bijlage II Totaaloverzicht bestuurlijk maatschappelijke opgaven: indeling naar programmabegroting (begroting)	28

1. End term review 2018-2022

In het collegeprogramma 2018-2022 'Weststellingwerf, de kracht van **Samen en Doen!** staan de 41 bestuurlijk maatschappelijke opgaven van het college van burgemeester en wethouders. De afgelopen vier jaren is hier met de gemeenteraad, de samenleving en de gemeentelijke organisatie aan gewerkt.

Coronacrisis en reorganisatie

Het was een bestuursperiode die in het teken stond van de coronacrisis. Vanaf maart 2020, halverwege de bestuursperiode, kregen we als gemeente extra taken en issues voorgelegd. Het was een intensieve periode. Met gevolgen voor onze reguliere werkzaamheden en voor de uitvoering van de bestuurlijk maatschappelijke opgaven.

In 2021 is de organisatie opnieuw ingericht, om in de toekomst beter en duurzamer in te kunnen spelen op de steeds veranderende vraag van inwoners en partners. Door krapte op de arbeidsmarkt duurde het langer om vacatures in te vullen.

De coronacrisis en de reorganisatie hebben veel van medewerkers gevraagd. Toch is er veel bereikt.

Leeswijzer

In deze end-term review leggen we verantwoording af over de werkzaamheden in de afgelopen periode. En delen we wat we de afgelopen periode hebben bereikt.

Eerst staan we stil bij onze missie en hoe we met de samenleving hebben gewerkt aan samen en doen.

Dan volgt de verantwoording van de realisatie van de 41 bestuurlijk maatschappelijke opgaven. Deze zijn ingedeeld in de vier thema's Bestuurlijke vernieuwing, Mensen, Werk en Wonen en Leefomgeving. We besluiten de verantwoording met de randvoorwaardelijke opgaven, waarbinnen we aan de andere opgaven hebben gewerkt.

Daarna beschrijven we de invloed van wetten en rijksregelingen en van beleidsontwikkelingen op het reguliere werk en de uitvoering van het collegeprogramma 2018-2022.

Wij zijn niet stiekem maar uitgesproken trots op Weststellingwerf. De kracht van samen en doen werd duidelijk in de goede samenwerking binnen talrijke projecten. En ook in hoe we met elkaar en voor elkaar door de coronacrisis komen. Het was niet altijd gemakkelijk. Maar samen - inwoners, ondernemers, groepen en organisaties én medewerkers - hebben we doorgezet! We kijken dan ook met tevredenheid op de achterliggende periode terug.

Met grote dank voor jullie inzet en betrokkenheid in de afgelopen vier jaren, Burgemeester en wethouders van Weststellingwerf.

Jack Jongebloed
Hanneke Zonderland
Mariska Rijkers
Roelof Theun Hoen
André van de Nadort

2. Onze missie

We startten deze collegeperiode met een duidelijke missie: om samen met de raad en de samenleving onze gemeenschap te besturen. Met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid. Want zowel gemeentebestuur als samenleving zijn nodig om doelen te halen.

Om de kracht, kennis en initiatieven uit de dorpen, de bedrijven en instellingen te benutten, stonden we in verbinding met de samenleving, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Zo konden we ruimte geven aan ontwikkelingen die onze samenleving duurzaam verder brengen. Deze end-term review toont het resultaat van de kracht van Samen en Doen. Maar we delen ook graag voorbeelden over wat 'Samen en Doen' in de praktijk betekent.

Organisatiekracht gevraagd

De Maatschappelijke Overeenkomst met Nijeholtpade liet zien dat de samenwerking tussen dorp en gemeente intensief kan zijn en veel organisatie vraagt. Binnen een dorp leven veel wensen; projecten waar inzet en geld voor moet zijn. Door een heel netwerk van werkgroepen met inwoners en ambtenaren werd gebruikt gemaakt van elkaars kennis, tijd en creativiteit. Maar er zit een limiet aan de menskracht van vrijwilligers én ambtenaren. Het is belangrijk om verwachtingen uit te spreken en haalbare afspraken te maken.

Samen oplossingen bedenken

Door de coronacrisis stonden dorpen, ondernemers en verenigingen en ook wij als gemeente opeens voor nieuwe uitdagingen. Maar de saamhorigheid en de drijfveer om met elkaar oplossingen te vinden was groot. We faciliteerden regelmatig overleg en dachten mee met onder meer horecaondernemers en sportverenigingen. Een meerwaarde voor alle betrokkenen, wat ook bijdroeg aan het onderling vertrouwen.

Digitaal samenwerken

Vanaf de zomer van 2020 werkten we samen met ondernemers en inwoners aan een plan voor een compact, aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum in Wolvega. Vanwege de coronapandemie kwam deze samenwerking vooral aan op digitale bijeenkomsten. En kon de planvorming doorgaan! Ondernemers, inwoners en andere betrokkenen gaven online hun mening, deelden ideeën en lieten weten wat nodig is voor een aantrekkelijk centrum. Digitaal samenwerken is inmiddels niet meer weg te denken en kan processen mogelijk maken of versnellen.

Inbreng van inwoners

De inbreng van inwoners kan ook betekenen dat een plan niet doorgaat. Voor de herinrichting van de Lyclamaweg is nadrukkelijk de samenwerking met inwoners gezocht. Het plan, gemaakt met een klankbordgroep van inwoners/vertegenwoordigers van de Lycklamaweg, is voorgelegd aan de aanwonenden. Maar er was veel weerstand tegen het ontwerp. Daarom is er pas op de plaats gemaakt. We beraden ons nu op planvorming met wel voldoende draagvlak.

Samenwerkingspartners

Er zijn veel verenigingen en belangengroepen waar we als gemeente mee samenwerken. Deze bestaande netwerken zijn voor ons als gemeente heel waardevol. Zo bespreken we de zorg voor kwetsbare groepen met het Wmo-platform. Ook de wijkverenigingen en plaatselijke belangen in de dorpen zijn een belangrijke gesprekspartner. Zij krijgen werkbudget om in de eigen gemeenschap van betekenis te kunnen zijn.

Wendbare organisatie

Om als gemeente beter in te kunnen spelen op de steeds veranderende vraag van de samenleving is de gemeentelijke organisatie opnieuw ingericht. Zodat we in de toekomst wendbaar en professioneel met inwoners en partners kunnen blijven samenwerken.

Vernieuwde Hoofdweg in Nijeholtpade

3. De vier thema's

3.1 Bestuurlijke vernieuwing

1. Faciliteren werkwijze college en raad op bestuurlijke vernieuwing

Wat waren de doelen?

Daadkracht Netwerk Ambitie (DNA) Weststellingwerf in praktijk brengen.

Wat hebben we bereikt?

- De raads werkgroep Bestuurlijke vernieuwing experimenteert met en adviseert over onder andere de manier van vergaderen en de inrichting van de raadszaal. Programma's als Gast van de Raad werken prima.

- In 2020 en 2021 vergaderde de raad vanwege de coronamaatregelen vaak digitaal. In zeer korte tijd is het digitaal vergaderen van de Raad en commissies mogelijk gemaakt.
- De Open Dag op 18 mei 2019 was met ongeveer 1.500 bezoekers een topper binnen de doelstelling Daadkracht-Netwerk-Ambitie (DNA Weststellingwerf). Er was veel persoonlijk contact met inwoners. De open dag gaf concreet invulling aan de wens van het bestuur om benaderbaar te zijn en met de samenleving te besturen. De open dag krijgt eens in de vier jaar een vervolg.
- In de Omgevingsvisie, die in 2019 is vastgesteld, gaf de gemeente aan dat zij bereid is om nieuwe vormen van samenwerking aan te gaan. Nijeholtpade schreef een eigen omgevingsvisie. Dit leidde in december 2019 tot de pilot Maatschappelijke Overeenkomst (MO) met Nijeholtpade. Het dorp en de gemeente besloten om 12 projecten samen uit te gaan voeren en legden de afspraken hierover vast in de overeenkomst. Inmiddels zijn de meeste projecten uitgevoerd en is de samenwerking geëvalueerd. Het dorp en gemeente maakten gebruik

van elkaars kennis, tijd en creativiteit. De bewoners zijn meer tevreden over hun eigen leefomgeving, omdat zij zelf daaraan hebben bijgedragen. Onze medewerkers zijn ook positief over deze werkwijze. De pilot leverde belangrijke informatie op voor de samenwerking met andere dorpen in de toekomst (zie ook: 2 Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving).

- In 2021 is de organisatie opnieuw ingericht, als onderdeel van de organisatieontwikkeling. We willen als organisatie wendbaarder en flexibeler worden, om beter te kunnen inspelen op ontwikkelingen en wensen vanuit de samenleving (Zie: 4 Proces doorontwikkeling organisatie met PIM op expeditie).
- De coronacrisis heeft het proces van digitalisering versneld. We ontwikkelen ons op het gebied van digitaal communiceren, onder andere via digitaal vergaderen en hybride werken.

2. Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)

Wat waren de doelen:

- Dorps- en wijkvisie bieden een broedplaats voor creatieve ideeën en ontwikkelingen en zelfredzaamheid van dorpen en wijken;
- De omgevingsvisie vormt het beleids- en toetsingskader;
- Korte lijnen van en naar bestuur en organisatie.

Wat hebben we bereikt?

- De gebiedswethouders zijn een bekend bestuurlijk aanspreekpunt voor de plaatselijke belangen.
- Van de beschikbare € 300.000 in het Dorpenfonds 2019-2021 is € 270.000 besteed, onderverdeeld in werkbudgetten en projectgeld. Het heeft bijgedragen aan tientallen leefbaarheidsprojecten die in totaal tot een investering van €839.000 hebben geleid. In 2022 is het Dorpenfonds opnieuw beschikbaar voor goede leefbaarheidsinitiatieven.
- De Pilot Omgevingsvisie Nijeholtpade en daarbij horende Maatschappelijke Overeenkomst is afgerond en gezamenlijk geëvalueerd. De opgedane ervaringen zijn een goede basis voor de samenwerking met andere dorpen in de toekomst. Een aantal dorpen werkt aan of heeft inmiddels een actuele dorpsvisie en wil daar in samenwerking met de

Open dag van de gemeente 2019

gemeente mee aan de slag, zoals Oldeholtgade, Blesdijke, Munnekeburen/Scherpenzeel/Spanga en Noordwolde.

- De dorpencoördinator is een laagdrempelig aanspreekpunt voor de dorpen en heeft korte lijnen met de plaatselijke belangen, gebiedswethouders en interne organisatie.

Presentatie dorpsvisie Oldeholtgade

3. Beleidsplan (digitale) dienstverlening

Wat waren de doelen?

1. Dienstbaar zijn aan de samenleving;
2. Tevreden inwoners;
3. Realiseren van de normstelling vastgelegd in het kwaliteitshandvest 2018;
4. Effectieve bedrijfsvoering.

Wat hebben we bereikt?

Wij willen met inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van lokale organisaties samenwerken aan de ontwikkeling van de samenleving. Om dat ook in de toekomst goed te doen, hebben we een visie Dienstverlening opgesteld. Hierin staan belangrijke uitgangspunten en thema's waar we mee aan de slag gaan. De uitgangspunten en thema's zijn gebaseerd op de uitkomsten van een onderzoek onder inwoners en ondernemers en op de kernwaarden van de gemeentelijke organisatie.

In de visie staan uitgangspunten die we willen gebruiken om te kijken hoe de dienstverlening beter kan. De gemeente is er voor iedereen. Daarom willen we oog hebben voor de verschillende mensen, wensen en behoeften. En samen met inwoners en ondernemers optrekken in projecten en om tot beleid te komen. Daarnaast willen we een bereikbare gemeente zijn die snel reageert. Maar die ook vriendelijk en betrouwbaar is en begrijpelijk communiceert. Natuurlijk is de dienstverlening digitaal waar dat kan, maar persoonlijk contact blijft belangrijk en mogelijk.

Dienstverlening balie

4. Proces doorontwikkeling organisatie met PIM op expeditie

Wat waren de doelen?

Anders werken door te faciliteren, te stimuleren en te experimenteren met inwoners, instellingen en bedrijven met als resultaat:

1. Medewerkers opleiden en trainen in het gekantelde werken;
2. Sturen op vitaliteit medewerkers;
3. Een aanpassing van het kantoorconcept kan hieruit voortvloeien.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Weststellingwerf heeft een organisatieontwikkeling doorgevoerd. De organisatieontwikkeling is een vervolgstap op het interne ontwikkeltraject Pim op expeditie. Hiermee zijn we op weg naar een flexibele, op de samenleving gerichte organisatie, die beter en duurzamer inspelt op de steeds veranderende vraag van inwoners en partners en die medewerkers aan de organisatie bindt en boeit.

Aandachtspunten hierbij waren:

- Organisatie: werkt van buiten naar binnen, staat midden in de maatschappij en deelt kennis en vakmanschap.
- Samenleving: we doen 'de dingen goed' en we doen 'de goede dingen', we 'zeggen wat we doen', 'doen wat we zeggen' en leggen hier verantwoording over af.
- Medewerkers: ervaren eigenaarschap en autonomie, werken vanuit de bedoeling, krijgen persoonlijke aandacht, ruimte voor ontwikkeling en werken vanuit talent.

We formuleerden zes ontwikkellijnen om verder te werken aan de doelstellingen van de organisatieontwikkeling:

1. **Wendbaarheid en professionaliteit (cultuur):** ondersteunen van medewerkers bij het ontwikkelen van een veranderende houding en gedrag, duidelijk opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, leiderschapsprogramma.
2. **Hybride werken:** werken daar waar het werk is. Dit kan thuis, op kantoor, bij de inwoner of ergens anders zijn. Er ligt een nieuwe werplekinrichting klaar. In april 2022 zal er nieuw meubilair beschikbaar zijn.
3. **Veranderende dienstverlening:** Dienstverlening is iedere interactie en/of transactie tussen inwoners, ondernemers, bedrijven of instellingen en de gemeente en de samenwerkingspartners. We baseren onze dienstverlening op wat inwoners belangrijk vinden.
4. **Structuurwijziging:** dit is in 2021 gerealiseerd door een reorganisatie. Onder meer op basis van input van de medewerkers is de organisatie opnieuw ingericht. Vanaf 2022 gaan we werken met teams en teamleiders, opgavemanagers en een concern brede aansturing door een driehoofdige directie.
5. **Beheersing/stevig budgethouderschap:** meer capaciteit en opleiding van en kennisdeling tussen budgethouders.
6. **OWO en samenwerking:** binnen de drie OWO-gemeenten delen medewerkers en management kennis en kunde en kijken ze waar ze elkaar in de uitvoering en kwaliteit kunnen versterken.

Griffioenpark 3

5. Toegang sociaal domein

Wat waren de doelen?

Alleen als inwoners een eenvoudige toegang tot zorg en ondersteuning op het gebied van het sociaal domein ervaren, zullen zij er optimaal gebruik van kunnen maken. Voornamelijk in Wolvega kan deze toegang worden verbeterd

Wat hebben we bereikt?

Inwoners krijgen toegang tot de voorzieningen in het Sociaal domein via het integrale gebiedsteam, dat gevestigd is in Noordwolde en Wolvega. De raad heeft toestemming gegeven om te experimenteren met een laagdrempelige voorziening in Wolvega. Vanaf mei 2019 hebben we deze voorziening op Griffioenpark 3. Door de coronamaatregelen is Griffioenpark 3

vanaf maart 2020 tijdelijk gesloten. De pilotperiode is daarom verlengd tot augustus 2023. De raad heeft hiervoor geld beschikbaar gesteld.

Eind 2022 moet duidelijk zijn of de proef Griffioenpark 3 is geslaagd en of en op welke wijze deze voorziening door kan gaan. Daarnaast hebben we in mei 2021 in samenwerking met twee maatschappelijke organisaties Dorpskamers in Wolvega en Noordwolde gerealiseerd. Dit zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken waar inwoners kunnen binnenlopen voor contact en/of hulp.

In 2020 en 2021 vertelden Vlechtwerkers in meerdere themapagina's in de Stellingwerf over hun werk, om inwoners bekend te maken met de vragen waarvoor zij bij het gebiedsteam terecht kunnen.

4.2 Mensen

6. Beleidsplan integrale veiligheid

Wat waren de doelen?

1. Borgen veilige samenleving vanuit woon en leefomgeving;
2. Voorkomen overlast en criminaliteit;
3. Adequate brandweerzorg.

Wat hebben we bereikt?

In maart 2020 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Integrale Veiligheid 2020-2023 vastgesteld, met daarin prioriteiten, thema's en acties. De gemeenteraad is in november 2021 geïnformeerd over de voortgang van dit beleid. In de raadsmemo Tussenevaluatie Integraal Veiligheidsbeleid kreeg de raad een overzicht van de behaalde en de nog te behalen resultaten. Zo is in 2021 de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) vernieuwd. De APV is 'ondermijningsproof' gemaakt en er is onder andere een verbod op lachgas-gebruik opgenomen.

7. Samenhangende visie op onderwijs

Wat waren de doelen?

Het onderwijs is aan het veranderen. De hedendaagse samenleving vraagt om bredere onderwijsvoorzieningen. De kwaliteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van het onderwijs staat door demografische ontwikkelingen onder druk. Dit vraagt om een visie die kaders en richting geeft aan het toekomstige Weststellingwerfse onderwijslandschap en voldoende mogelijkheden biedt om een goede spreiding van kwalitatief goede en toekomstbestendige scholen waar te maken. Daarbij blijven er keuzemogelijkheden voor ouders in diversiteit van het onderwijsaanbod binnen de gemeente.

Wat hebben we bereikt?

In juli 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het opstellen van de samenhangende visie op onderwijs, in relatie tot kinderopvang, opvoeden en zorg. De Lokaal Educatieve Jeugd Agenda (LEJA) is hierbij als kader en uitvoeringsinstrument gebruikt. LEJA helpt om met betrokken partners een lokale educatieve agenda op te stellen en afspraken te maken over uitvoering en verantwoording. In 2020 is door werkvergaderingen met de raad, gesprekken met schoolbesturen en het beleidsteam input voor de visie opgehaald. In maart 2021 is de samenhangende visie op onderwijs 'Het onderwijs als schatkamer' vastgesteld door de raad. Tijdens een LEJA-overleg in oktober 2021 is een start gemaakt met het uitwerken van de visie in een uitvoeringsprogramma met opgaven.

8. Toekomstbestendig onderwijshuisvestingsplan

Wat waren de doelen?

Het opleveren van een Integraal strategisch onderwijshuisvestingsplan (ISHP), omdat het onderwijslandschap aan het veranderen is. Dit stelt andere eisen aan scholen en schoolgebouwen. Tegelijkertijd verandert de behoefte aan onderwijshuisvesting door het dalend aantal leerlingen. In samenhang met de ontwikkeling van het ISHP is er specifiek aandacht voor de situatie in cluster Zuid (Steggerda/De Blesse).

Wat hebben we bereikt?

Belangrijke uitgangspunten voor het ISHP staan in de beleidsvisie 'Het onderwijs als schatkamer'. Daarnaast onderzoeken de schoolbesturen wat nodig is voor een goede spreiding van toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen. Alle uitgangspunten en (gemeentelijke) gegevens samen worden meegenomen in de ontwikkeling van het ISHP. Onder begeleiding van een extern bureau zijn we in overleg met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties, om te komen tot een concept ISHP waar alle betrokken partijen mee kunnen instemmen. In de tussentijd zijn lopende aanvragen via de huidige verordening in behandeling genomen en afgehandeld.

9. Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf

Wat waren de doelen?

De huidige culturele infrastructuur in Weststellingwerf krijgt een impuls, waardoor het culturele aanbod in de gemeente de verbinding, creativiteit en ontwikkeling in de gemeenschap en bij haar inwoners stimuleert.

Wat hebben we bereikt?

De kunst en cultuur sector is zwaar getroffen door de coronamaatregelen. Veel activiteiten konden, soms zelfs op het laatste moment, niet doorgaan. De prioriteit van de gemeente lag bij de zorgvraag van de sector en het bieden van de noodzakelijke ondersteuning. Ook brachten we de zorgen en kansen voor de sector landelijk onder de aandacht.

- De activiteiten van de bibliotheken in Wolvega en Noordwolde zijn verbreed en richten zich meer op ontmoeting, zoals bijvoorbeeld het Taalplein en diverse informatieve servicepunten.
- Het culturele blok in het Vlechtwerk Noordwolde is verder ontwikkeld, onder andere door toevoeging van het Dorpsarchief Noordwolde. Steeds meer organisaties maken gebruik van de voorzieningen van het Buurthuis, waardoor het Vlechtwerk uitgroeit tot het kloppend hart van Noordwolde. Het Vlechtmuseum zoekt de samenwerking met

museum De Proefkolonie vanwege de verkregen werelderfgoed status.

- De positie van de streektaal het Stellingwerfs is verstevigd door de inzet van de gemeente voor het convenant 'Nederlandse Erkenning van de Nedersaksische regionale taal'. Vanaf 2020 is Weststellingwerf voorzitter van de Nedersaksische bestuurlijke partners. Vanwege de coronamaatregelen is de eerste Werkconferentie Nedersaksisch verplaatst van november 2021 naar april 2022.
- In samenwerking met Opera Spanga is gewerkt aan een toekomstbestendig model voor haar activiteiten. Opera Spanga heeft hierdoor nationale en provinciale waardering en ondersteuning gekregen voor de duur van vier jaar.
- Samen met de schoolbesturen organiseerden we een digitale versie van PopWerf 2021, een publieksgerichte muziekmanifestatie als aanvulling op het muziekonderwijs.
- De gemeente gaf subsidie aan diverse initiatieven, zoals stichting Kamp It Petgat in Blesdijke en aan het initiatief voor restauratie van

een historische locomotief als een monument voor de tram uit de vorige eeuw.

- Tijdens de coronapandemie is zowel ambtelijk als bestuurlijk veel contact geweest met de culturele sector. Bij het opstellen van het corona-compensatiepakket is ook veel aandacht uitgegaan naar de culturele sector en is daar waar nodig ook maatwerk toegepast.

10. Sport en bewegen

Wat waren de doelen?

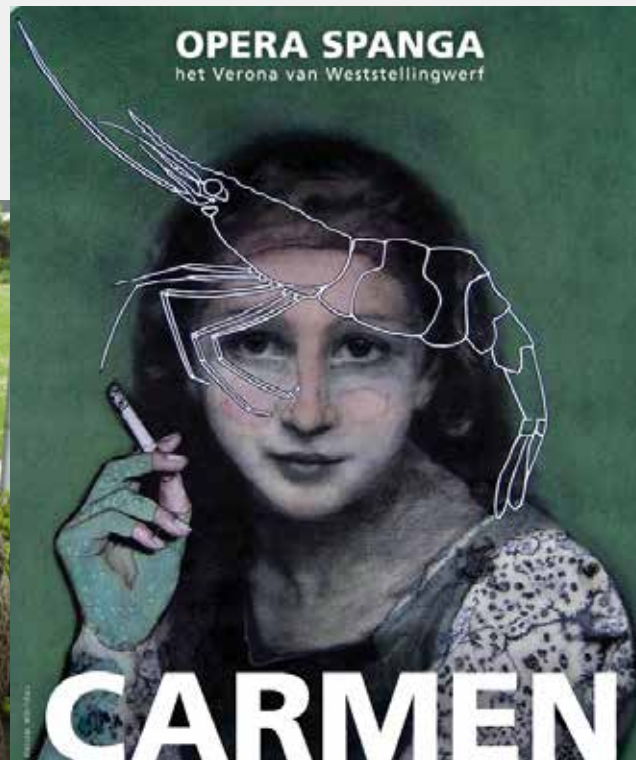
1. Voldoende, bereikbare, betaalbare en goed geoutilleerde sportaccommodaties;
2. Structureel overleg voeren met sportverenigingen;
3. Een subsidiestelsel dat aansluit bij visie en doelen van sport- en beweegbeleid;
4. Vitale sportverenigingen die kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen;
5. Stimuleren dat inwoners, die aantoonbaar minder sporten en bewegen dan gemiddeld, gaan sporten en bewegen;
6. Beweegvriendelijke openbare ruimten die uitnodigen te gaan sporten en bewegen.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 is een beleidsmedewerker Sport en bewegen aangesteld.
- In 2019 sloten we met sportverenigingen, scholen en maatschappelijke organisaties het Lokaal sportakkoord, als eerste gemeente in Friesland. Samen werken we eraan dat iedereen met plezier kan sporten en bewegen. Helaas hebben de coronamaatregelen invloed (gehad) op de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van activiteiten. Toch zijn er diverse projecten uitgevoerd binnen de drie thema's 'jong, fit en vaardig', 'vitale sportaanbieders' en 'inclusief sport en bewegen'.
- De formatie en slagkracht van het beweegteam (voorheen buurtsportwerk) is vergroot, ook door het realiseren van cofinanciering vanuit het onderwijs. Het Beweegteam kreeg ook in coronatijd jong en oud in beweging door de organisatie van verschillende activiteiten.
- Een aantal sportaccommodaties zijn vernieuwd. Bij FC Wolvega is een nieuw kunstgrasveld aangelegd. VV Oldeholtspade heeft een nieuw

Popwerf

voetbalveld gekregen. Tennisvereniging ATW kreeg subsidie om (onder voorbehoud van vergunning) padelbanen aan te leggen.

- De sportaccommodaties in de gemeente zijn geïnventariseerd. Deze inventarisatie is belangrijke input voor het nog op te stellen sportaccommodatiebeleid.
- Het sportplatform heeft een andere vorm gekregen vanwege de coronamaatregelen. Vanaf het begin van de coronacrisis vindt na elke persconferentie van de Rijksoverheid een overleg met de sportverenigingen en sportaanbieders plaats. Dit overleg voorziet duidelijk in een behoefte. Naast de coronamaatregelen bespreken we ook andere relevante sportonderwerpen.

Het beweegteam brengt senioren van Stuyvesant State Wolvega in beweging

11. Onderzoek naar een dorpshuisfunctie in Wolvega

Wat waren de doelen?

Verscheidende dorpen in de gemeente hebben een dorpshuis. In Wolvega ontbreekt een dergelijke voorziening. Nagaan op welke wijze de verschillende sociaal-culturele functies gericht op ontmoeting, cultuur, maatschappelijke activering, educatie en verbinding in wijken en/of bij ketenpartners zoals de bibliotheek kunnen worden ingericht.

Wat hebben we bereikt?

Een dorpshuisfunctie in Wolvega is verbonden met andere zaken die spelen, zoals de visie op het centrum, de ontwikkelingen in De Steense, de herijking van het welzijnsbeleid en de discussie over de maatschappelijke voorzieningen. Bij de bespreking van deze onderwerpen is een dorpshuisfunctie voor Wolvega dan ook aan de orde geweest, maar het onderzoek naar een dorpshuisfunctie heeft vertraging opgelopen.

Vanuit de Regio Deal werken we ook aan Bestemming Wolvega. Er is geld beschikbaar om de sociale structuren en samenhang in Wolvega te versterken. Het initiatief ligt bij de inwoners. In de eerste fase van het plan van aanpak haalt de gemeente verhalen op van inwoners, ook met betrekking tot een dorpshuisfunctie in Wolvega.

Startschot Healthy Ageing Tour

Vrijwilligerspunt

12. Vergroten arbeids- en maatschappelijke participatie

Wat waren de doelen?

Meedoen in de samenleving, en bij voorkeur via betaald werk, vergt inzet op de toeleiding naar werk. Juist als het economisch goed gaat, is deze ondersteuning effectief. Dan zijn er veel kansen op de arbeidsmarkt. Tegelijk is de ondersteuning ook nodig, omdat de mensen die in economisch goede tijden nog zonder werk zijn, vaak te maken hebben met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Niet iedereen kan of hoeft te werken, bijvoorbeeld ouderen. Onze ambitie is dat ook zij meedoen en maatschappelijk participeren, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk te doen.

Wat hebben we bereikt?

- De dienstverlening van Dienst in bedrijf voor re-integratie en van de gebiedsteams voor maatschappelijke participatie is versterkt. Daarnaast is de dienstverlening aangevuld met de inkoop van re-integratiediensten, waardoor er meer samenhang in het aanbod is en meer grip op de kosten.

- Er zijn veel meer personen met een Bijzondere Afspraken Banen (BAB)-indicatie per jaar geplaatst binnen de gemeentelijke organisatie dan de doelstelling van twee personen per jaar.
- Er zitten minder inwoners in de bijstand. Het bijstandsvolume is in 2018 met 6,7% gedaald, in 2019 is het bestand gelijk gebleven.
- De heroriëntatie op het welzijnswerk is uitgevoerd. Het vrijwilligerspunt Weststellingwerf heeft zich verder ontwikkeld. Ook zijn er collectieve voorzieningen ontwikkeld (zie verder: 15 Herijken Welzijnswerk).

Opening Vrijwilligersmarkt 2021

13. Transformatie sociaal domein

Wat waren de doelen?

We werken verder aan de ontwikkeling van een samenhangend aanbod van goede zorg en ondersteuning, waarin de nadruk ligt op preventie. We zorgen er voor dat onze inwoners ons goed weten te vinden, zodat hier optimaal gebruik van kunnen maken.

Wat hebben we bereikt?

De functie van Vlechtwerker is verder doorontwikkeld. De integrale behandeling van een vraagstuk staat centraal. Ook de gebiedsteams zijn vanaf 2022 integraal vormgegeven; alle disciplines zijn in een team aanwezig. De overname van de welzijnstaken in eigen beheer was ook een impuls voor de integrale aanpak.

Ook bij de inkoop van Wmo-maatwerkvoorzieningen ligt de focus op de transformatie. De inkoop moet voldoen aan de uitgangspunten, die beschreven zijn in de uitgangspuntennotitie. Tijdens de fysieke overlegtafel en tijdens werkbezoeken bespreken we de voortgang met de zorgaanbieders.

Het aanbod van zorg en ondersteuning is verder ontwikkeld:

- Het preventieve programma Home-Start (opvoedondersteuning in gezinnen) is via een begrotingssubsidie structureel gemaakt.
- Een lokale jeugdhulpaanbieder is een spelmiddagmiddag gestart waar kinderen voor een kleine bijdrage aan kunnen meedoen zonder indicatie.
- Het gebiedsteam organiseert trainingen over verschillende onderwerpen en zorgt zo voor een collectief aanbod, in plaats van een individueel (en daardoor duurder) traject.
- Opbouwwerkers organiseren en ondersteunen initiatieven met en vanuit de inwoners van de verschillende dorpen, zoals de buurtauto in Noordwolde en de buurthap waarbij inwoners samen eten.
- In Wolvega en Noordwolde zijn de Dorpskamers geopend; dit zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken voor inwoners.
- We krijgen de mantelzorgers in de gemeente steeds beter in beeld. Elk jaar ontvangen zij een waardering van de gemeente. Sinds 2021 geven we regelmatig de Mantelzorgnieuwsbrief uit.

Opening Dorpskamer in Wolvega

14. Maatschappelijke voorzieningen

Wat waren de doelen?

Het opstarten van een programma maatschappelijke voorzieningen, om een beeld te krijgen van de voorzieningen die nodig zijn om vitale dorpen en een vitaal platteland te behouden.

Wat hebben we bereikt?

- Met Harten 10 is een nieuwe prestatieovereenkomst gesloten, waarmee de toekomst en het onderhoud van diverse dorpshuizen zijn geborgd. De relatie met en positie van Harten 10 is de afgelopen jaren sterk verbeterd.
- In Steggerda-Vaart is eind 2020 een nieuwe ontmoetingsplek gecreëerd in de voormalige basisschool. Dorpsbelangen Steggerda nam hierin het initiatief en heeft onder meer door een bijdrage uit het Dorpenfonds deze plek gecreëerd.
- Begin 2021 is een inventarisatie gemaakt van alle maatschappelijke voorzieningen in Weststellingwerf (adresgegevens/locatie). Vanuit de Regio Deal investeren we met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in vitale dorpen en een veerkrachtig landschap. Binnen de lokale projecten is ook aandacht voor het aanbod van voorzieningen, omdat dat ook bijdraagt aan levendige kleine kernen.

15. Herijken Welzijnswerk

Wat waren de doelen?

In Weststellingwerf heeft de visie op de transformatie in het sociaal domein geleid tot de wens de welzijnstaken te herijken en nieuwe keuzes te maken. Op deze manier ontstaat een betere verbinding tussen voorliggende voorzieningen in wijken en de uitvoeringstaken van de gemeentelijke gebiedsteams.

Wat hebben we bereikt?

In 2019 zijn de welzijnstaken van Timpaan Welzijn ondergebracht bij de gebiedsteams. Inmiddels is het een belangrijk taakveld in de gebiedsteams, waar integraal aan gewerkt wordt. Het accent ligt op preventie en daarom werken we in de wijken samen met inwoners en organisaties aan voorliggende voorzieningen. Onder meer met woningstichting Weststellingwerf, Bewegteam Weststellingwerf en Stichting Breuningslaan werken we aan het versterken van buurtnetwerken en inwonersinitiatieven.

- Het contact met jongeren was wisselend door de coronamaatregelen, maar veel kwetsbare jongeren zijn in beeld. Het contact met jongeren verloopt vooral via sociale media. Waar dat kon, zijn er samen met jongeren activiteiten georganiseerd.

- Steeds meer mantelzorgers doen een beroep op mantelzorgondersteuning. Daarbij is vooral behoefte aan het verlichten van de mantelzorgtaken bij overlaste mantelzorgers. Samen met vrijwilligers, huisartsen, thuiszorg, POH'ers en casemanagers dementie ondersteunen we mantelzorgers in de zorg voor hun partner of familielid.
- Het Vrijwilligerspunt groeit door in het bemiddelen van vrijwilligers en het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties. Door de coronamaatregelen is het aantal vrijwilligers nog niet op het gewenste niveau. We zien vanaf september hierin wel weer een toename. Samen met het Lindecollege en AOC terra is er in november in het gemeentehuis een maatschappelijke stage/vrijwilligersmarkt georganiseerd. De markt is goed bezocht en heeft tot succesvolle plaatsingen van vrijwilligers geleid.
- Er zijn in 2020/2021 nieuwe voorliggende voorzieningen opgezet zoals de Dorpskamer, Stoelgym, Digitale Huiskamer en Powerful Ageing. Hiermee stimuleren we ouderen om contacten te leggen en te onderhouden met anderen en zo lang mogelijk in beweging te blijven. Voor kinderen die in het dagelijkse leven moeilijk contacten kunnen leggen/onderhouden (ASS en LVB) is er een pilot samenwerking met Eduzon gestart. Voor een aantal van deze kinderen is een indicatie voor een zorgboerderij niet meer nodig. In andere gevallen is het een aanvulling op de maatwerkvoorziening en kan het aanvullende zorg voorkomen. In februari 2022 gaan we de pilot evalueren.

16. Integrale aanpak laaggeletterdheid, armoede en schulden

Wat waren de doelen?

Mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen zijn vaker langdurig arm dan niet-laaggeletterden. Armoede en laaggeletterdheid gaan hand in hand: laaggeletterdheid is vaak een belemmering om zelfredzaam te zijn en armoede vergroot de kans op laaggeletterdheid. We willen daarom de doelgroep bereiken die problemen ondervindt met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Ook heeft deze groep vaker problematische schulden.

Wat hebben we bereikt?

- De raad heeft de kadernota Armoedebeleid en Schuldhulpverlening vastgesteld. Deze is in uitvoering.
- Door de bijeenkomsten van de Thematafel Armoede weten lokale partners elkaar te vinden en werken we samen aan de aanpak van armoede. Door de samenwerking met Stichting Leergeld konden veel kinderen meedoen met sport, cultuur of schoolactiviteiten. Ook is gezonde voeding toegevoegd aan de voedselpakketten die door de Voedselbank worden verstrekt.
- In het kader van schuldhulpverlening is vroegsignalering van schulden opgezet. Hierdoor kunnen we inwoners met beginnende betaalachterstanden van de huur, zorg, water en energie bereiken en hulp bieden om schulden te voorkomen.
- Lokale bewindvoerders en partijen die actief zijn rond schuldhulpverlening komen bijeen in de Thematafel Schulden. Hierdoor is de samenwerking verbeterd. Met lokale bewindvoerders is het adviesrecht voorbereid. Hierdoor kan al voordat het bewind door de rechtbank is uitgesproken, bekeken worden welk traject voor een inwoner passend is. Als bewindvoering niet noodzakelijk is, kunnen we door de samenwerking met schuldhulpverleners andere passende schuldhulp inzetten.
- In 2019 is als pilot het coördinatiepunt voor laaggeletterdheid opgezet in de bibliotheek. Bij dit Taalplein kunnen inwoners met al hun taalvragen terecht. Ook is er vanuit het Taalplein inzet om laaggeletterdheid te herkennen. Omdat de bibliotheek vanwege de coronamaatregelen een periode gesloten was, is de pilot met het Taalplein verlengd.

17. Versterken ketensamenwerking jeugd

Wat waren de doelen?

De samenwerking tussen voorliggende voorzieningen, eerstelijnszorg en de gebiedsteams versterken en werken vanuit een gezamenlijke visie. In deze visie staat het kind centraal en wordt een impuls aan preventie en vroeg-signalering bij jeugd gegeven.

Wat hebben we bereikt?

De inzet van de praktijkondersteuner GGZ Jeugd (hierna POH Jeugd) verloopt naar verwachting. De POH Jeugd biedt zelf zoveel mogelijk lichte hulp aan kinderen zodat een verwijzing naar specialistische hulp niet nodig is. De afname van het aantal verwijzingen naar specialistische jeugdhulp door huisartsen is in de monitor te zien. De uren POH Jeugd zijn in 2021 uitgebreid. Hierdoor kan de POH Jeugd actief deelnemen aan het lokale netwerkoeverleg (gebiedsteam, jongerenwerk, GGD en de scholen). Dit netwerkoeverleg is in januari 2022 gestart. Het doel is het verstevigen van het netwerk, het delen van kennis, hulpvragen en signalen, het ontwikkelen van (collectief) gericht aanbod en het maken van afspraken over de aanpak. Hierbij worden ook jongeren van de middelbare scholen betrokken.

In de onderwijsvisie is de aansluiting op jeugdhulp geformaliseerd. Verdere uitwerking van de samenwerking met het onderwijs in een uitvoeringsprogramma bleek niet te realiseren vanwege corona.

Voorbereiden van een sessie met jongeren in To-B

De buurthap in Buurthuis Noordwolde

18. Versterken ketensamenwerking ouderen

Wat waren de doelen?

Een versterking van de samenwerking tussen burgerinitiatieven, voorliggende voorzieningen, eerstelijnszorg en de gebiedsteams, gericht op het verder uitbouwen van laagdrempelige, betaalbare en nabije ondersteuning van ouderen, zorgt ervoor dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

Wat hebben we bereikt?

In de uitvoering wordt gewerkt met een uitvoeringsagenda Ouderenbeleid 2021-2024 waarbij gewerkt wordt aan een aantal doelen. Het ouderenbeleid moet aansluiten op de visie die de gemeente heeft op het voorliggend veld en het sociaal domein.

Daarnaast is er in 2021 gestart met wijkgericht werken waarbij de thuiszorg (wijkverpleegkundigen), huisartsen, casemanagers dementie en de gemeente nauw samenwerken. Door deze samenwerking is de zorg voor onze inwoners beter en effectiever georganiseerd.

We zijn aangesloten bij het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. Er is jaarlijks overleg met de Onafhankelijke Seniorenvereniging Weststellingwerf (OSW), die een achterban heeft van ruim 1000 leden.

19. Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid

Wat waren de doelen?

Het lokaal gezondheidsbeleid krijgt steeds meer aandacht omdat de ideeën over gezondheid en de bevordering daarvan zijn veranderd. Ten eerste heeft zich in de afgelopen jaren een andere definitie van gezondheid ontwikkeld en daarmee is ook de noodzaak van een integrale benadering en aanpak duidelijk geworden. Het gezondheidsbeleid van Weststellingwerf richt zich op dat deel van gezondheid waaraan het gemeentelijk beleid een positieve bijdrage kan leveren

Wat hebben we bereikt?

- Het door de Raad in 2018 vastgestelde Gezondheidsbeleid 2018 - 2022 voerden wij uit via de uitvoeringsprogramma's JOGG, DHW/NIX18, Vitale Regio en GIDS/Armoede. Wij evalueerden dit gezondheidsbeleid. De uitvoering liep vertraging op door o.a. de landelijke coronamaatregelen. Toch realiseerden wij ambities, zoals omschreven in de evaluatie. Wij stelden in samenwerking met interne en externe partijen een nieuw gezondheidsbeleid op voor 2022-2024. Op 31 januari 2022 stelde de gemeenteraad het nieuwe Gezondheidsbeleid 2022-2024 vast.

- We rondten het project Vitale Regio (als onderdeel van bestemming Noordwolde) af. En we borgden gezondheidsinterventies, zoals de Stopcoach voor het begeleiden van inwoners om te stoppen met roken (zie ook: 33 Bestemming Noordwolde).
- De uitvoeringsprogramma's JOGG, DHW/NIX 18 en GIDS/Armoede liepen vertraging op, onder andere door de coronamaatregelen. Daarom worden de huidige uitvoeringsprogramma's verlengd. We maakten een start met het opstellen van de evaluatiedocumenten van de uitvoeringsprogramma's JOGG en DHW/NIX18.
- We realiseerden ook extra interventies vanwege de impact van corona op de gezondheid van onze inwoners. Dit deden wij met behulp van extra subsidiemiddelen van de Rijksoverheid. Zo stelden wij in 2021 een Lokaal Preventieakkoord op en voerden wij deze uit. Bijvoorbeeld een training voor jongeren in 2021 om hun fysieke en mentale weerbaarheid te vergroten.

Vensterschool Noordwolde is rookvrij

Centrumplein Wollega

20. Uitvoeringsprogramma Drank- en horecawet

Wat waren de doelen?

Vanaf 2013 zijn gemeenten de belangrijkste uitvoerders van de Drank- en Horecawet (DHW) en vanaf dat jaar zijn dan ook de eerste plannen opgesteld. In 2014 is er een duidelijke gemeentelijke visie opgesteld in het kader van deze wet, die nog steeds actueel is. Er zijn sindsdien mooie resultaten bereikt, maar NIX18, de sociale norm om niet te drinken voor je 18e, wordt nog niet breed gedragen. Dit is kwestie van een lange adem en een integrale aanpak.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 stelde het college het uitvoeringsprogramma DHW/NIX18 2019-2021 vast. Vanwege de samenhang met het gezondheidsbeleid (zie: 19 Uitvoeren lokaal gezondheidsbeleid) is dit uitvoeringsprogramma samengevoegd met het gezondheidsbeleid.
- In 2019 vond een nalevingsonderzoek plaats door Bureau Objectief. Platform Nuchtere Fries coördineerde dit. Uit dit nalevingsonderzoek blijkt dat het nalevingspercentage van de gemeente Weststellingwerf 60% is. Dat is positief in vergelijking met het gemiddelde nalevingspercentage van 37% in Friesland.
- Begin 2020 namen college, medewerkers en inwoners van de gemeente Weststellingwerf deel aan de IkPas-campagne. In 2021 evalueerden wij zowel het Supermarkt- als Horeca-convenant en stelden we nieuwe convenanten vast.

- Vanwege de coronamaatregelen zijn een aantal activiteiten uit het uitvoeringsprogramma DHW/NIX18 2019-2021 gedeeltelijk, niet of in een andere vorm uitgevoerd. Zoals het tweede nalevingsonderzoek van Bureau Objectief. Dit staat nu in de eerste helft van 2022 gepland.
- In het laatste kwartaal van 2021 startten wij met de evaluatie van het uitvoeringsprogramma, samen met betrokken interne en externe partijen. Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een uitvoeringsprogramma Alcoholwet/NIX18 voor de periode 2022-2025.

4.3 Thema Werk en Wonen

21. Kwaliteit (onderhoudsniveau) openbare ruimte

Wat waren de doelen?

Het maken van keuzes over de gewenste onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Weststellingwerf heeft behoefte aan een eenduidig kader voor een duurzame inrichting van de openbare ruimte (DIOR). Dit levert bij de uitvoering van projecten veel tijdsbesparing op. Ook de onderhoudskosten worden daarmee beter beheersbaar.

De gemeenteraad heeft op 7 juli 2021 € 40.000 beschikbaar gesteld om een leidraad Duurzame Inrichting Openbare Ruimte te maken.

Op 7 oktober 2021 heeft er een verkenning van de kaders plaatsgevonden in een informatieve sessie met de raad. Inmiddels ligt er een ambtelijke conceptversie van de DIOR. In 2022 bieden we de DIOR ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. Daarmee hebben we een richtlijn voor de inrichting van de openbare ruimte voor toekomstige projecten en ontwikkelingen.

Onderhoud openbaar groen

22. Aanpak versterken lokale economie

Wat waren de doelen?

Het bevorderen van het ondernemersklimaat en zo groeien in het aantal gevestigde bedrijven en arbeidsplaatsen.

Wat hebben we bereikt?

- De toegankelijkheid van de gemeente voor ondernemers is vergroot door het aanstellen van een ondernemerscoördinator. De ondernemerscoördinator is het centrale aanspreekpunt en de contactpersoon voor ondernemers en daarnaast accountmanager voor een aantal bedrijven.
- De afgelopen jaren waren er structurele contacten en overleggen met de ondernemersverenigingen zoals de CCW, WOW, OVN en SPBW.
- Ook is een kwartiermaker aangesteld. Vanuit onder meer zijn contacten met bedrijven, de doorontwikkeling van centrum Wolvega en Recreatie en Toerisme werkt hij aan het versterken van de lokale economie,
- Er is een centrummanager aangesteld (zie: 23 Versterken (kern-) winkelstructuur Wolvega).
- De contacten met winkeliers en ondernemers zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk versterkt door onder meer bedrijfsbezoeken.
- In 2020/2021 is het MKB vriendelijkste gemeente onderzoek uitgevoerd.

Dag van de Ondernemer 2021

Klaar voor de stap campagne voor promotie van de bedrijfskavels

- De marketingcampagne 'Klaar voor de stap' ter promotie van de bedrijventerreinen is ontwikkeld en gestart. Onze ondernemers hebben in deze campagne een prominente rol als ambassadeur.
- Vanaf 2019 organiseren we op de Dag van de Ondernemer een ontbijtbijeenkomst voor ondernemers in samenwerking met de Commerciële Club Weststellingwerf.
- Op 1 februari 2022 hebben samenwerkingspartners afgesproken om de veiligheid op de bedrijventerreinen te vergroten door samen met Stichting Parkbeheer Bedrijventerreinen Weststellingwerf te werken aan het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen - Bedrijventerreinen.

23. Versterken (kern-) winkelstructuur Wolvega

Wat waren de doelen?

Samen met ondernemers en inwoners werken aan een compact en aantrekkelijk winkelgebied in Wolvega.

Wat hebben we bereikt?

Het contact met winkeliers, ondernemers en vastgoedeigenaren is geïntensiverd. We weten elkaar laagdrempelig te vinden wanneer dat nodig is. Ook hebben zich nieuwe winkels in het centrum gevestigd en zijn bestaande winkels verplaatst. Dit draagt bij aan een sterke (kern-)winkelstructuur. In juni 2021 heeft de Raad de centrumvisie en uitvoeringsagenda inclusief budget en schetsontwerp voor de herinrichting van het winkelgebied vastgesteld. Er is een centrummanager aangesteld, die gezamenlijk bekostigd wordt door WOW en gemeente.

Centrum Wolvega

Unesco werelderfgoed bij Noordwolde-Zuid

24. Breedband in het buitengebied

Wat waren de doelen?

Aanleg van breedband internet in de zogenaamde witte gebieden in het buitengebied van Weststellingwerf.

Wat hebben we bereikt?

Marktpartijen hebben glasvezel aangelegd bij bijna alle zogenaamde witte adressen in het buitengebied en in de kernen Wolvega en Noordwolde. Snel en stabiel internet voor iedereen wordt steeds belangrijker. We blijven daarom alert op het aanbod van glasvezel door marktpartijen op alle adressen buiten de zogenaamde witte gebieden. We zullen deze marktpartijen waar mogelijk faciliteren.

25. Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf

Wat waren de doelen?

De recreatieve kwaliteiten van onze gemeente zijn ook buiten onze regio bekend. Samen met de sector hebben wij het recreatief aanbod uitnodigend gemaakt voor een zo groot en divers mogelijk publiek. Hierbij hebben wij aandacht voor zowel de dag- als de verblijfsrecreatie.

Wat hebben we bereikt?

- De Koloniën van Weldadigheid zijn Unesco Werelderfgoed geworden. Een deel van de kolonie Wilhelminaoord ligt in onze gemeente: aan de Oost- en Westvierdeparten en een klein deel van de Leemweg. Het is het eerste werelderfgoed in onze gemeente en het derde in

Friesland. In de transnationale stuurgroep Koloniën van Weldadigheid vertegenwoordigt Weststellingwerf ook Friesland. Het doel van de stuurgroep is om samen met inwoners, agrariërs, ondernemers en maatschappelijke organisaties het unieke van de koloniën uit te dragen, te versterken en te borgen voor de toekomst.

- De samenwerking in de regio Zuid Oost Fryslân heeft geleid tot een succesvolle promotiecampagne: Het Andere Friesland.
- In 2020 is een onderzoek uitgevoerd naar de naamsbekendheid van Weststellingwerf, als nulmeting voor de Stiekm Trots campagne. Een derde van de Nederlanders kan spontaan iets noemen bij de gedachte aan de gemeente Weststellingwerf.
- Het platform Recreatie en Toerisme werkt nauw samen met Stichting Stiekm Trots. Zij initieert en ondersteunt campagnes en activiteiten om meer toeristen en recreanten naar Weststellingwerf te trekken.
- Vanuit het toeristisch investeringsfonds hebben we initiatieven financieel ondersteund, zoals de speeltoestellen en de kiosk bij de Spokeplas.

Opening speeltoestellen Spokeplas

26. Lindewijk fase II

Wat waren de doelen?

Vanuit het BBV (Besluit begroting en verantwoording) ontstaat de verplichting om uiterlijk 31 december 2019 een besluit te nemen over het in exploitatie nemen van fase II van de Lindewijk.

Gelet op de voortgang in fase I van de Lindewijk zou een besluit hierover op een later tijdstip (2021/2022) logischer zijn. Echter, gezien de financiële consequenties is het noodzakelijk dat het besluit uiterlijk 31 december 2019 wordt genomen.

Wat hebben we bereikt?

De kavels van Lindewijk deelgebied 1 zijn allemaal verkocht.

Het stedenbouwkundig plan voor Lindewijk deelgebied 2 is vastgesteld door het college op 22 september 2020. Het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan voor Lindewijk deelgebied 2 zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 15 november 2021.

Tot en met 2029 bouwen we gefaseerd 200 nieuwe woningen in de Lindewijk. We willen ruimte bieden voor met name starters en senioren (hofjes), koop- en huurwoningen. In februari 2022 zijn we gestart met het bouwrijp maken.

Doorkijk naar Lindewijk deelgebied 2

4.3 Leefomgeving

27. Project herinrichting De Blesse

Wat waren de doelen?

Samen met de inwoners van De Blesse een plan maken voor de herinrichting van de Spoorlaan, Steenwijkerweg en Markeweg.

Wat hebben we bereikt?

Het voorlopig ontwerp herinrichting Steenwijkerweg e.o. De Blesse is vastgesteld. Hierbij is ook het investeringskrediet van € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld.

De planvorming loopt al vanaf 2008. De gemeente heeft in ruime mate de dorpsafvaardiging (het Plaatselijk Belang en de werkgroep Herinrichting Steenwijkerweg) gefaciliteerd om draagvlak te krijgen onder inwoners van De Blesse. Met als resultaat dat het voorlopig ontwerp wordt gedragen door de inwoners van het dorp De Blesse.

Het voorlopig ontwerp is verder uitgewerkt naar een definitief ontwerp. De bijbehorende contractdocumenten zijn klaar. Wanneer de kabels en leidingen zijn verlegd en vernieuwd, start de uitvoering naar verwachting in 2023.

Steenwijkerweg De Blesse

Spoorwegovergang Lycklamaweg

28. Autoluw maken Lycklamaweg met veilige spoorwegovergang langzaam verkeer

Wat waren de doelen?

Samen met de inwoners opstellen van een plan voor herinrichting van de Lycklamaweg. Samen met NS/Prorail werken aan een veilige spoorwegovergang.

Wat hebben we bereikt?

Ter voorbereiding op het opstellen van een herinrichtingsplan voor de Lycklamaweg zijn verkeerstellingen uitgevoerd. Daarnaast is een klankbordgroep opgericht met negen bewoners/vertegenwoordigers van de Lycklamaweg. In overleg met de klankbordgroep is een eerste concept van een herinrichtingsplan opgesteld. Belangrijk onderdeel van dit plan is het aanbrengen van een knip aan de oostzijde van de Lycklamaweg. Hierdoor wordt het grootste verkeerskundige effect en daarmee de doelstelling bereikt: een verkeersluwere Lycklamaweg.

Dit plan is vervolgens reactie voorgelegd aan alle bewoners van de Lycklamaweg. We kregen veel reacties, waaruit bleek dat er veel weerstand

was tegen het ontwerp principe van de knip. We hebben geconcludeerd dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het plan. Daarom is besloten om pas op de plaats te maken met de verdere planvoorbereiding.

We beraden ons nu op de vraag of er een alternatief plan voor de Lycklamaweg kan worden opgesteld, met het gewenste verkeerskundige effect én voldoende draagvlak. Hiervoor zijn inmiddels aanvullende verkeerstellingen uitgevoerd.

29. Herinrichting Stationsomgeving

Wat waren de doelen?

Het herinrichten van de stationsomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Een herinrichting van de stationsomgeving, waarbij deze weg beter is ingericht op de ontsluitingsfunctie die zij heeft. Het voorplein van het station is ingericht op gemengd gebruik door de vele weggebruikers. Ook is het station nu veilig per fiets bereikbaar. Het plan voor de herinrichting is samen met ondernemers en omwonenden gemaakt. Op 3 juli 2019 heeft de feestelijke opening van de nieuwe stationsomgeving plaatsgevonden.

Feestelijke opening stationsomgeving

30. Notitie veilig landbouwverkeer

Wat waren de doelen?

Een onderzoeksrapport veilig landbouwverkeer met voorstellen voor:

- Hoe we op houding en gedrag met de verschillende belangen (agrarisch/niet agrarisch) in onze gemeente omgaan;
- Het oplossen van conflictsituaties tussen landbouwverkeer en andere weggebruikers.

Wat hebben we bereikt?

We zijn regelmatig in gesprek met de agrariërs en de bewoners over het gebruik van het buitengebied. Iedereen heeft eigen belangen en die zijn soms tegengesteld. In de gesprekken vragen wij om begrip voor elkaar. De plattelandswegen moeten door iedereen op een veilige manier kunnen worden gebruikt. In de reguliere overleggen met het bestuur van LTO en de besturen van plaatselijk belang vragen wij aandacht voor een veilig gebruik van de plattelandswegen.

Start werkzaamheden aanleg bermverharding

31. Hoofdverkeersstructuur Wolvega en Noordwolde

Wat waren de doelen?

Na afronding van een aantal grote verkeersopgaven maken we een onderzoeksrapport met een inventarisatie van de knelpunten in de hoofdinfrastructuur.

Wat hebben we bereikt?

De grote verkeersopgaven ter verbetering van de verkeersstructuur en daarmee de verkeersveiligheid en de doorstroming zijn uitgevoerd, op de herinrichting van de Lycklamaweg na.

Op basis van actuele inzichten en reacties van inwoners zijn op de kruispunten Steenwijkerweg/Lelylaan en Nieuweweg/Oost-Westvierdeparten aanvullende snelheidsbeperkende maatregelen en waarschuwingssignalen aangebracht.

Weststellingwerf heeft in de provinciale overleggen met alle gemeenten continue aandacht gevraagd voor de snelheid binnen de bebouwde kom. Onder meer hierdoor krijgt het onderwerp snelheid binnen de bebouwde kom (30 is het nieuwe 50) breed de aandacht. Het is een onderwerp dat ook landelijk en op Europees niveau erg actueel is.

Opening fietsbrug Driewegluis

32. Fietspad langs de Linde

Wat waren de doelen?

Realisatie van een kwalitatief goed fietspad langs de Linde vanaf de Driewegluis tot aan het Lolkema's bruggetje.

Wat hebben we bereikt?

Fase I is gerealiseerd. De werkzaamheden aan fase II van het fietspad zijn in 2021 gestart. Vanwege de slechte ondergrond en risico's op schade aan de leefgebieden van kwetsbare dier- en plantensoorten is de uitvoering tijdelijk stilgelegd. In overleg met de gemeente heeft de provincie als opdrachtgever met de Gebiedscommissie Beekdal Linde als projectleider met een aangepaste werkwijze de uitvoering hervat.

De aankoop van de grond voor fase III is in voorbereiding.

Doortraproute

33. Bestemming Noordwolde

Wat waren de doelen?

Al vanaf 2011 wordt in Noordwolde gewerkt aan de verbetering van de leefomgeving en positie van de inwoners in het algemeen en die van mensen in een achterstandssituatie in het bijzonder. Dit gebeurt binnen het project Bestemming Noordwolde.

Het project zet in op daling van de werkloosheid, stijging van het gemiddelde inkomen en stijging van de deelname aan de samenleving door de inwoners. Het project loopt nog tot en met 2024 en wordt fasegewijs opgepakt. Inmiddels is een stevig fundament gelegd voor het verbeteren van de sociaaleconomische en fysieke situatie in de komende jaren.

Wat hebben we bereikt?

Fase 5 heeft bijgedragen aan positieve ontwikkelingen qua gezondheid, ondernemerschap, participatie en sociale cohesie in Noordwolde. In 2021 is fase 6 gestart. Deze loopt tot eind 2023. Na uitvraag van de behoeften van het dorp ligt de focus in 4 thema's op sociale aspecten: Maak werk van Noordwolde, Je straat en je buurt, Opgroeien en ouder worden in Noordwolde en Samen met anderen. Werkgroepen geven invulling aan de benoemde deelprojecten. Er is o.a. een Talentenplek voor jongeren opgezet en we versterken de sociale cohesie met Lief & Leedstraten.

Buurthuushulp in Noordwolde

Buurtbakkie in de Van der Tuukstraat

34. Van klimaatakkoord Parijs naar een duurzaam Weststellingwerf

Deze opgave is samengevoegd met opgave 35.

35. Werken aan een duurzaam Weststellingwerf

Wat waren de doelen?

Een meer duurzame gemeente Weststellingwerf.

Wat hebben we bereikt?

In twee klimaatbeleidsbrieven (2020 en 2021) staat beschreven hoe we richting en inhoud geven aan de opgave Klimaat & Duurzaamheid. Binnen vier pijlers zijn onder meer de volgende resultaten geboekt:

Pijler 1 Energieneutraal (Energietransitie)

- Het Energiefonds Weststellingwerf is opgericht en wordt jaarlijks aangevuld met de structurele inkomsten van de zonneparken Wolvega en Noordwolde. Vanuit het Energiefonds is voor de jaren 2021 en 2022 uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld.
- De Regionale Energiestrategie (RES) Fryslân 1.0 is vastgesteld en de voorbereidingen voor het opstellen van RES Fryslân 2.0 zijn gestart. Samen met Opsterland en Ooststellingwerf is voor de Algemene Ledenvergadering van de VNG de motie Compenseren netwerkproblematiek Energietransitie ingediend.
- Richting het provinciaal bestuur is ingezet op de wens van de raad om ruimte te bieden voor het plaatsen van kleine windmolens in onze gemeente. Binnen een tijdelijk beleidskader zijn de eerste vergunningen verleend voor het plaatsen van kleine windmolens. Er wordt gewerkt aan een facetbestemmingsplan.

- Als onderdeel van de jaarlijkse prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersvereniging zijn ook afspraken gemaakt over onder meer het verbeteren van de energieprestatie van woningen, energie besparen, warmtetransitie en woonlastenneutraliteit.
- Via de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) zijn inwoners ondersteund bij het besparen van energie (inzet vrijwillige energiecoaches, praktische workshops en een financiële bijdrage voor circa 900 particuliere woningeigenaren). Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget van € 90.000 is volledig besteed. De RREW-subsidie is besteed aan de Groene Bon-actie. Er zijn 1.800 bonnen met een waarde van € 70 uitgegeven. Inwoners kunnen hiermee bij lokale ondernemers energiebesparende producten kopen voor in huis.
- Het Plan van Aanpak Verduurzamen gemeentelijke vastgoedportefeuille is vastgesteld. De uitvoering is gestart met de kernportefeuille van vijf panden. Daarna volgen voorstellen voor de rest van het gemeentelijk vastgoed.
- Er is ingezet op het verminderen, veranderen en verduurzamen van mobiliteit (o.a. aanpassing dienstregeling NS, bevorderen thuiswerken en aanleg/onderhoud fietspaden). De komende jaren gaan we in samenwerking met de provincie vraaggericht zorgen voor laadpalen elektrisch rijden in de openbare ruimte. De openbare verlichting is grotendeels vervangen door LED.
- Eind 2021 is de eerste Transitievisie Warmte OWO vastgesteld. Deze visie geeft richting aan de uitvoering van warmtetransitie (verwarmen zonder aardgas) voor de komende jaren.

Pijler 2 Circulaire Economie

- Het nieuwe grondstoffenbeleidsplan is in juni 2021 vastgesteld door de raad. Dit plan geeft kaders voor de doelstelling voor afval en de activiteiten voor de komende jaren. Met het vaststellen van dit plan heeft de raad gekozen voor de invoering van diftar.
- Bij de planvorming voor herinrichting van de Steenwijkerweg in De Blesse is ervaring opgedaan met het toepassen van duurzaamheidsprincipes (o.a. klimaatneutraal en circulair inkopen). In het evaluatierapport staan aanbevelingen om dit ook bij andere projecten toe te passen (zie ook: 27 Project herinrichting De Blesse).
- In lijn met het ondertekende Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) heeft het college ingestemd met de Samenwerkingsagenda 'Fryslân koopt circulair'. Daarmee is de ambitie voor circulair

inkopen vastgesteld op 25% in 2025, 75% in 2030 en 100% in 2035. Door deelname aan de Inkoopacademie Circulair Fryslân investeren we in kennis, die we direct toepassen in projecten. Bij de aankoop van groencertificaten ter compensatie van ingekochte niet duurzame energie, is gekozen voor meer nationaal en lokaal uitgegeven én maatschappelijk verantwoorde certificaten. Voor het eerst was het mogelijk Valuta voor Veen certificaten aan te schaffen van een agrariër uit de regio.

Pijler 3 Klimaat-Robuust

- In het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025 staan negen maatregelen om gevolgen van extreme regenval te voorkomen. De eerste twee maatregelen worden in 2022 uitgevoerd, de rest volgt t/m 2025.
- De Landschapsvisie Zuidoost Friesland is verwerkt in de Omgevingsvisie Weststellingwerf.
- Op provinciaal niveau werken we samen aan het Herstelplan Biodiversiteit. Er komt een gemeentelijk ambitieplan om kansen voor herstel en/of versterken van de biodiversiteit te benutten. In diverse projecten is gewerkt aan het herstellen/versterken van ecosystemen en de schakels daartussen. Honderden kilometers bermen zijn ingezaaid met

Actie 'Band op spanning'

Ophangen nestkasten langs openbare weg in Boijl

bloemrijke streekeigen mengsels. Er zijn bloemenweides, natuurvriendelijke oevers en natuur aangelegd. Ook zijn meer dan 1000 nestkasten op erven en langs wegen opgehangen. We bestrijden de eikenprocessierups door natuurlijke vijanden aan te trekken.

Pijler 4 creëren van acceptatie/draagvlak (Communicatie en Samenwerken)

- Het kwartier-maken Klimaat & Duurzaamheid is doorontwikkeld naar een programmatische aanpak. In de 2e helft van 2021 is er een communicatieadviseur Klimaat & Duurzaamheid aangesteld.
- In samenwerking met stichting De Duurzame Toekomst is een start gemaakt met het aanbieden van energiecoachgesprekken aan inwoners. Hiervoor zijn tien vrijwillige energiecoaches opgeleid. Zij kunnen gebruik maken van de gemeentelijke warmtescancamera's.
- Schoolbesturen boden we ondersteuning via stichting Schooldak-revolutie, gericht op de besluitvorming rondom het verduurzamen en plaatsen van zonnepanelen.
- Binnen de maatschappelijke overeenkomst Nijeholtpade faciliteerden we het dorp bij het maken van een eigen Energietransitie-plan.
- Daarnaast waren er tal van communicatie-activiteiten: acties en speciale lessen over duurzaamheid op scholen, webinars over het verduurzamen van je woning, energiescans voor MKB-ondernemers, inzet van onder meer de Energiemixmethode en de We Energy Game in de dorpen, campagne Friese Voetafdruk en de actie 'Band op Spanning' bij twee supermarkten.

36. Rottige Meente

Wat waren de doelen?

In het werfboek 2006 is het project De Rottige Meente een Nationaal Park benoemd. In het proces, wat daarvoor is doorlopen, is in samenwerking met alle betrokken partijen het rapport 'De Gebiedsopgave Rottige Meente' tot stand gekomen. De pogingen om de Rottige Meente aan te sluiten bij het nationaal park Weerribben - De Wieden hebben vooralsnog niet tot het beoogde resultaat geleid. In 2017 is gestart met het uitvoeren van onderdelen van de gebiedsopgave.

In de investeringskalender 2017 – 2027 is het project Rottige Meente in een andere benaming opgenomen: Meer ruimte voor cultuur en natuur in de Rottige Meente. Wij vinden het gewenst, dat de uitvoering van de in de gebiedsopgave genoemde projecten wordt vervolgd.

Werkzaamheden brug Driewegsluis

Wat hebben we bereikt?

De raad heeft in 2019 de startnotitie Driewegsluis vastgesteld en ook budget beschikbaar gesteld voor de aankoop van de brugwachterswoning op het eiland. In 2020 is een variantenstudie uitgevoerd. Ook hebben gesprekken plaatsgevonden met betrokken omwonenden en ondernemers over de variantenstudie. Inmiddels is een inrichtingsplan Driewegsluis opgesteld voor de recreatieve ontwikkeling van deze locatie.

De gebiedsopgave Rottige Meente is er op gericht meer samenhang te brengen tussen natuur, cultuur, recreatie en toerisme. Zo is in Munnekeburen het parkeer- en speelterrein aangelegd met daarbij het startpunt van een wandelroute. Vanuit ErVaren en Turf is de visie 'poorten en entrees' opgesteld.

Met het project Zuidelijke Poort willen we de aantrekkelijkheid van de locatie Driewegsluis en de omgeving vergroten. Begin 2021 besloot de raad om de bijdrage van € 300.000 uit de Regio Deal in te zetten voor een sluisroute. Ook besloot de raad om € 425.000 als cofinanciering beschikbaar te stellen voor andere werkzaamheden bij Driewegsluis. Deze werkzaamheden, waaronder het opknappen van de Lindesluis in Blesdijke, zijn inmiddels uitgevoerd.

Een gebruikte fietsbrug voor Driewegsluis

37. Uitwerken Omgevingsvisie

Wat waren de doelen?

Verschillende onderdelen van de Omgevingsvisie in samenwerking met allerlei partijen verder concretiseren, waarbij de partijen actief de Weststellingwerf Stellingen steunen.

Wat hebben we bereikt?

- In juni 2019 is de Omgevingsvisie vastgesteld. Hiervoor hebben wij een uitgebreid burgerparticipatietraject doorlopen. In september 2019 is aan de Omgevingsvisie een addendum toegevoegd met het vastgestelde gaswinningsbeleid en een correctie in het aantal biologische boerenbedrijven dat de Omgevingsvisie noemt.
- Eind 2019 is de Maatschappelijke Overeenkomst gesloten met Nijeholtpade op basis van de eigen omgevingsvisie van het dorp. Deze overeenkomst is eind 2021 geëvalueerd. De positieve ervaringen uit de Pilot Omgevingsvisie Nijeholtpade en de daarop volgende Maatschappelijke Overeenkomst betrekken wij bij eventuele maatschappelijke overeenkomsten met andere dorpen. Meerdere dorpen staan hiervoor open. In onze bestuurlijke contacten en met de inzet van de dorpencoördinator wijzen wij de dorpen op het belang van het hebben van een dorpsvisie.
- Bij ruimtelijke initiatieven werken we vanuit de Weststellingwerf Stellingen van onze omgevingsvisie en vanuit het 'ja-mits' principe.
- We deden ervaring op met participatie en met het inzetten van een omgevingspanel. In De Hoeve is een kwaliteitsteam ingesteld om naar aanleiding van een wens van inwoners op een herontwikkelingslocatie zes woningen te ontwerpen; het dorp heeft de inrichtingsschets armarmd.

Maatschappelijke overeenkomst Nijeholtpade

38. Implementatie Omgevingswet

Wat waren de doelen?

De organisatie is voorbereid op de invoering van de Omgevingswet in 2021, door de uitvoering van een op te stellen plan van aanpak in OWO-verband.

Wat hebben we bereikt?

- Er zijn vier raadsbesluiten genomen die voortvloeien uit de minimale acties van de VNG. Deze raadsbesluiten zijn de leidraad bij de invoering van de Omgevingswet. Voor de ingangsdatum van de Omgevingswet moet de raad nog in ieder geval twee raadsbesluiten nemen om als gemeente aan de minimale vereisten te kunnen voldoen.
- We werken in OWO-verband samen aan de implementatie van de Omgevingswet. De beleidsstukken bij de raadsbesluiten zijn in OWO-samenwerking voorbereid en vastgesteld. Ook de teams in het ruimtelijk domein van de drie gemeenten werken waar mogelijk samen. Het gezamenlijk beleid en de afstemming maakt het proces van vergunningverlening efficiënter en gemakkelijker.
- We ontwikkelen een participatiewijzer voor inwoners, bedrijven en andere initiatiefnemers. Deze wordt in gebruik genomen wanneer de Omgevingswet in werking treedt en benoemt de Weststellingwerf Stellingen als spelregels waar ruimtelijke initiatieven aan moeten voldoen.
- Verder bereiden we de betrokken medewerkers voor op de andere manier van werken onder de Omgevingswet. In de OWO-samenwerking is ook gewerkt aan een gezamenlijk opleidingsplan. Dit wordt in 2022 verder ingevuld.

Op 1 februari 2022 werd bekend dat de ingangsdatum van de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld naar oktober 2022 of januari 2023.

4.5 Thema Randvoorwaardelijke opgaven

39. Continueren en doorontwikkelen OWO-samenwerking

Wat waren de doelen:

- De OWO-afdelingen dragen zorg voor het verhogen van kwaliteit en kennis en verminderen van kwetsbaarheid en (meer)kosten (de 4 K's);
- Processen worden zo veel als mogelijk gestandaardiseerd en geautomatiseerd t.b.v. (maximale) transparantie, rechtmatigheid en effectiviteit.

Wat hebben we bereikt?

- De activiteiten die horen bij deze doelen zijn in uitvoering via de OWO-afdelingsplannen. Er vinden portefeuillehouders overleggen plaats om tot inhoudelijke afstemming te komen op de samengevoegde onderdelen. Daarnaast zijn er OWO-beleidsstafels Omgevingswet, Duurzaamheid en Recreatie en Toerisme. Dit zijn portefeuillehouders overleggen waarbij de portefeuillehouders uit de drie OWO-colleges op deze terreinen de samenwerking en de afstemming zoeken. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke Transitievisie Warmte en eenduidig beleid in het kader van de Omgevingswet.
- Na afronding van de bouw- en inrichtingsfase van de OWO-afdelingen in 2018/2019 hebben de OWO-afdelingshoofden samen met de OWO-directie de volgende fase in gang gezet. Deze fase is vooral gericht op tiental prioriteiten, om de werkzaamheden voor de drie gemeenten nu en in de toekomst goed uit te kunnen blijven voeren. De OWO-afdelingen werken hier aan, naast hun reguliere werkzaamheden en ontwikkelingen.
- Op politiek en bestuurlijk niveau hebben de raden en de colleges eind 2020 een nieuwe mijlpaal bereikt: de drie OWO-gemeenteraden hebben de OWO-visie ongewijzigd vastgesteld. Hiermee is overeenstemming bereikt over de onderwerpen en thema's die de komende jaren urgent zijn of worden en waar politiek, bestuurlijke en ambtelijk commitment over is. Naast de drie genoemde thema's van de OWO-beleidsstafels, is bijvoorbeeld ondermijning een belangrijk onderwerp voor de komende jaren. In 2021 is de vastgestelde visie verder ingevuld en geconcretiseerd in de vorm van een uitwerking en afspraken.

- De OWO-gemeenten blijven kijken naar de manier waarop ze de (gezamenlijke) opgaven kunnen aanpakken en uitvoeren in de OWO-afdelingen. Dit is van belang vanwege de toename van taken en complexiteit, de druk op financiën en de druk op kwalitatief goede medewerkers. Hierbij wordt gekeken naar meer data-gedreven werken en adviseren, meer digitaliseren en waar mogelijk automatiseren. Met daarbij, versneld door de coronamaatregelen, het meer hybride werken. Dit vereist een andere kijk op de informatiepositie en informatievoorziening (Informatievisie), maar ook op het kantoorconcept en uitrusting voor de medewerkers. En vanzelfsprekend ook op informatiebeveiliging en privacy.

40. Herstructurering Caparis

Wat waren de doelen?

De herstructurering van Caparis moet er toe leiden dat een duidelijke en transparante organisatie ontstaat waarin werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt blijvend goed geholpen kunnen worden. Wij kunnen van de dienstverlening van Caparis gebruik maken naast en in aanvulling op onze eigen gemeentelijke inzet en andere in de doelgroep gespecialiseerde aanbieders. Wij willen een versnelde en verantwoorde afbouw van de sociale werkvoorziening.

Wat hebben we bereikt?

Deze opgave is succesvol afgerond per 1 januari 2020. De fair deal heeft gezorgd voor een afrekening over het verleden en een finale kwijting voor wat betreft het Caparis vraagstuk. Op 1 januari 2020 is gestart met de nieuwe samenwerkingsrelatie met Caparis op basis van de dienstverleningsovereenkomst 2020-2024.

41. P&C cyclus balans in schuldenlast, woonlast, investeringen

Wat waren de doelen:

1. Financiële ruimte voor investeren in ambities en de investeringskalender;
2. Niveau woonlasten en gemeentelijke heffingen deze bestuursperiode niet laten stijgen.

Afvalinzameling

Wat hebben we bereikt?

- De investeringen in de ambities en projecten van de investeringskalender zijn uitgevoerd of in voorbereiding.
- We hebben de tarieven voor de woonlasten en gemeentelijke heffingen de inflatie laten volgen, met uitzondering van afval en riool. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing pasten we aan om de stijgende kosten te dekken.
- We stelden een bestemmingsreserve investeringsambities in. Deze bestemmingsreserve is onder andere gevoed met de voorziening precario en de opbrengst precariobelasting 2021. De investeringsambities namen we in onze P&C cyclus op in een aparte paragraaf 'Dynamische investeringsprogramma'. Dat deden we ook met een aparte paragraaf voor de Regiodeal Zuidoost Friesland. Daarnaast inventariseerden we in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' periodiek de risico's. De solvabiliteitsratio was in de afgelopen jaren altijd boven het minimum van 20%.
- Wij scoorden in de BDO-Benchmark Nederlandse gemeenten van januari 2022 een rapportcijfer 8. In deze benchmark bracht BDO de financiële gezondheid van gemeenten objectief in kaart.
- De gemeenteraad stelde in maart 2021 de geactualiseerde nota financieel beleid vast.

Weststellingwerf had de afgelopen jaren een gezonde financiële huishouding. We hebben voldaan aan de voorwaarden van onze toezichthouder voor een structureel sluitende meerjarenbegroting. Omdat de financiën van de Nederlandse gemeenten onder druk staan, monitoren we ontwikkelingen die invloed hebben op ons financieel meerjarenperspectief. Eén van die ontwikkelingen is het nieuwe verdeelmodel voor het gemeentefonds.

4. Wetten en rijksregelingen

De volgende nieuwe wetten/ rijksregelingen waren van invloed op het reguliere werk en de uitvoering van het collegeprogramma 2018-2022.

4.1 Privacy, gegevensbescherming en I&A systemen

De afgelopen jaren is de wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatieveiligheid uitgebreid en veranderd. Daarnaast zijn de werkzaamheden voor de verplichte audits en zelfevaluaties toegenomen.

Al deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de gemeentelijke processen en procedures. Er is veel werk verzet om te voldoen aan de wet- en regelgeving en om het privacy- en informatiebeveiligingsbewustzijn bij medewerkers te vergroten en te borgen.

Ook voor de I&A-systemen hebben de ontwikkelingen veel invloed. Met de toenemende digitalisering neemt ook de dreiging van kwetsbaarheid in ons ICT-landschap toe. De keerzijde van de 24-uurs economie is de 24-uurs dreiging op hacks en ransomware. Daarom hebben we geïnvesteerd in een veilige inrichting van de infrastructuur en ingezet op gedragsherkenkende software.

Het blijft noodzakelijk om te voldoen aan de wet- en regelgeving, het uitvoeren van audits en zelfevaluaties en het vergroten en borgen van het bewustzijn bij medewerkers. Naast alle werkzaamheden op het gebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid moeten we in 2022 voor het eerst een audit laten uitvoeren op de Wet politiegegevens.

Recente ICT-dreigingsmeldingen hebben daarnaast laten zien dat de gemeente steeds verdergaande maatregelen moet treffen. Ook de VNG heeft in een brandbrief over cybersecurity aan de burgemeesters gewezen op de noodzaak. Wij moeten daarom blijven investeren in het treffen van preventieve maatregelen en de benodigde capaciteit om dit uit te voeren. In de nieuwe Informatievisie 2021-2024 staan kaders en richting voor verdere investeringen in de informatievoorziening voor onze bedrijfsvoering en dienstverlening.

5 Beleidsontwikkelingen

5.1 Coronacrisis

De coronapandemie die in 2020 de kop op stak, heeft een groot stempel gedrukt op de tweede helft van deze collegeperiode. Er is veel persoonlijk leed en ook de maatschappelijke impact van de pandemie is enorm. In Weststellingwerf hebben we vanaf het begin maatregelen genomen en activiteiten ontplooid om de schadelijke gevolgen van de crisis te beperken.

Een corona werkgroep coördineerde de activiteiten die nodig waren. We informeerden inwoners, ondernemers, groepen en organisaties én medewerkers over de maatregelen van de Rijksoverheid. We dachten mee over de uitvoering van deze maatregelen om handelingsperspectief te bieden. En probeerden de crisis te duiden door deze in een breder perspectief te plaatsen en gevoelens en emoties te benoemen. Zo schreef de burgemeester brieven aan onze inwoners, via de ondernemersnieuwsbrief en diverse acties deelden we onze zorg voor de ondernemers en we hadden persoonlijk contact met zorgaanbieders en mantelzorgers. Ook zagen we toe op het naleven van de maatregelen en namen we zelf compenserende maatregelen.

Zo hebben we onder meer de sportverenigingen in de weekenden geholpen bij de controle op naleving van de coronaregels, een subsidieregeling ontwikkeld om onze lokale maatschappelijke voorzieningen te ondersteunen, extra aandacht besteed aan jongeren door veel contact met ze te zoeken, duurzame mondkapjes verstrekt aan bijstandsgezetten, ons coulant opgesteld waar het ging om het innen van huur voor onze gemeentelijke eigendommen, de gemeentelijke belastingen later geïnd en ruimhartige betalingsregelingen getroffen en de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) uitgevoerd. Nog steeds zijn we alert en staan we in contact met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen om als dat nodig en mogelijk is, maatregelen te treffen.

De coronacrisis heeft veel flexibiliteit gevraagd van de medewerkers. Zij moesten er voor zorgen dat crisis zo beheersbaar mogelijk bleef en de genomen maatregelen werden uitgevoerd. Tegelijkertijd moesten de reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk doorgaan. En dat terwijl de meeste medewerkers lange periodes thuis moesten werken en hun werk vaak moesten combineren met het helpen en opvangen van hun kinderen bij thuisonderwijs. Mede omdat het thuiswerken snel en goed is gefaciliteerd, konden veel werkzaamheden doorgaan. Toch was het noodzakelijk te prioriteren. Daardoor zijn bepaalde projecten en beleidsnota's vertraagd of niet gemaakt.

Renovatie Lindesluis Blesdijke

5.2 Regio Deal

In de zomer van 2020 sloten de gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Weststellingwerf, de provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân met het Rijk de Regio Deal Zuidoost Friesland. Doel van de Regio Deal is de brede welvaart in de regio te versterken. We investeren, samen met onze inwoners, agrariërs, onderwijs, ondernemers, natuurbeheerders en maatschappelijke organisaties, in vitale dorpen en een veerkrachtig landschap.

Er worden 25 projecten uitgevoerd in het kader van de Regio Deal. Sommige projecten zijn bedoeld voor alle deelnemende gemeenten, zoals het Regiofonds en de dorpsontwikkelingsmaatschappijen (DOM's). Deze projecten zijn specifiek gericht op het realiseren van levendige kleine kernen. Andere projecten zijn specifiek voor Weststellingwerf. Zo bereiden we het project Bestemming Wolvega voor dat in 2022 van start gaat. Verder voeren we in Weststellingwerf een aantal (deel) projecten voor een vitaal landschap uit. Dit zijn gebiedsontwikkeling Beekdal Linde en water voor natuur en landbouw in Oldelamer. Vanuit het thema 'het gastvrije andere Friesland' wordt de monumentale Lindesluis gerenoveerd. Dit is een onderdeel binnen de Zuidelijke poort Friese Wouden.

In gesprek met inwoners tijdens de coronacrisis

5.3 Grip op Sociaal domein

In de afgelopen jaren zijn de kosten in het Sociaal domein voor de Nederlandse gemeenten flink toegenomen, met name op het gebied van jeugd en Wmo. Deze kostenontwikkeling heeft geleid tot de uitvoering van de twee projecten Grip op Jeugd en Grip op Wmo. In deze projecten is gezocht naar maatregelen om meer grip te krijgen op de kosten. Grip op Jeugd is gestart in 2019. Er zijn maatregelen getroffen voor de toegang bij doorverwijzers (bijvoorbeeld de POH Jeugd) en toegang bij de gebiedsteams (o.a. de inzet van inkoopondersteuners). Ook is ingezet op meer controle (met name in de inrichting van processen in de backoffice) en meer preventie (vlechtwerkers in de scholen). Een aantal maatregelen is inmiddels succesvol.

Grip op Wmo richt zich op drie categorieën:

- maatregelen voor een kostenbewuste uitvoering;
- beleidsmatige maatregelen die op kortere termijn leiden tot een minder groot tekort;
- maatregelen gericht op transformatie.

In 2021 is een (groot) deel van de maatregelen uitgevoerd of in gang gezet. Niet alle beoogde besparingen zijn haalbaar. Een deel van de maatregelen moet nog effect krijgen.

In 2021 is het project Grip 2.0 opgestart, voor een doorontwikkeling van Grip op Wmo en Grip op Jeugd. Daarbij wordt Sociaal domein breed gekeken naar verdere bezuinigingsmaatregelen om de grip op de kosten en de inhoudelijke ontwikkeling te versterken.

In de afgelopen periode is ook gewerkt aan het inrichten van een monitor sociaal domein. De informatie die we zo verkrijgen, geeft meer zicht op de kostenontwikkeling in het Sociaal domein.

Dag van de Mantelzorg 2021

5.4 Gaswinning

Op 4 maart 2019 heeft de gemeenteraad zich door een motie unaniem uitgesproken tegen gaswinning. De motie was belangrijke input voor het nieuwe beleidskader dat daarna is opgesteld. Hierin staat dat de gemeente geen medewerking wil verlenen aan ontwikkelingen op het gebied van gaswinning omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

Het beleid maakt onderscheid tussen de ontwikkeling van volledig nieuwe locaties (nu nog grasland) en ontwikkelingen op de bestaande zes gaswinlocaties. De aanleg van nieuwe gaswinlocaties in het agrarische landschap ziet de gemeente als een ongewenste, niet-passende inbreuk op dat landschap. Ons onbebouwde buitengebied is primair bestemd voor de agrarische sector. Om dezelfde reden staan we geen nieuwe woningen of nieuwvestiging van andersoortige bedrijven toe in het buitengebied.

Planologische rechten voor de bestaande gaswinlocaties die staan in het bestemmingsplan Buitengebied worden gerespecteerd. Wel zal de gemeente bij aanvragen voor proefboringen en uitbreidingen vanuit de bestaande locaties negatief adviseren. Uiteindelijk is gaswinning een verantwoordelijkheid van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

5.5 Veenweide

Het Friese veenweidegebied stelt ons voor een lastige opgave. Als er niks verandert aan het waterbeheer dan blijft de bodem in rap tempo dalen, worden natuurwaarden en funderingen aangetast en komt er veel CO² in de lucht. Om ook in de toekomst goed te kunnen werken en wonen in het gebied moeten deze problemen worden aangepakt.

Agrarisch buitengebied

Samenwerking

In eerste instantie was de veenweideproblematiek vooral een aangelegenheid van de provincie en het Wetterskip. De gemeenten waren aangehaakt via de streekagenda. In de afgelopen collegeperiode zijn er veel ontwikkelingen geweest. Ook de rol van de gemeenten is doorontwikkeld. De gemeenten zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van het veenweideprogramma 2021-2030. Ook zijn de gemeenten vertegenwoordigd in het bestjoerlijk oerlis feangreide (BOF).

Om de rol van de gemeenten goed te kunnen borgen, is een gezamenlijke veenweideadviseur aangesteld. De gemeenteraden hebben zienswijzen ingediend op het Veenweideprogramma 2021-2030. De gemeenteraad van Weststellingwerf heeft het Veenweideprogramma 2021-2030 in de raadsvergadering van 15 november 2021 vastgesteld. In 2022 wordt een eerste herijking van het veenweideprogramma opgesteld. Hierbij wordt ook een funderingsaanpak ontwikkeld.

Kansrijk gebied De Groote Veenpolder

De Groote Veenpolder is één van de kansrijke gebieden in het Friese Veenweideprogramma 2021-2030. Kansrijke gebieden zijn die gebieden waar kansen en energie aanwezig zijn, maar waar nog onvoldoende geld is om echt ingrijpend aan de slag te kunnen. Er vinden al wel pilots en onderzoeken plaats. Zo heeft Wetterskip Fryslân een pilot gedaan in het kader van de effectiviteit van de Hoogwatercircuits (HWC) en is in 2021 de proeftuin bodem gestart. In deze proeftuin is een initiatiefgroep van boeren uit de Groote Veenpolder aan de slag gegaan met onderzoek naar bodemaatregelen om veenoxidatie te beperken.

Het streven is om de komende jaren alle kansrijke gebieden aan te wijzen als ontwikkelgebieden.

Bijlage I

Totaaloverzicht bestuurlijk maatschappelijke opgaven: indeling naar thema's (collegeprogramma)

Bestuurlijke vernieuwing	Programma
1. Faciliteren werkwijze college en raad op bestuurlijke vernieuwing	0
2. Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)	0
3. Beleidsplan (digitale) dienstverlening	0
4. Proces doorontwikkeling organisatie met PIM op expeditie	0
5. Toegang sociaal domein	6

Mensen	
6. Beleidsplan integrale veiligheid	1
7. Samenhangende visie op onderwijs	4
8. Toekomstbestendig onderwijshuisvestingsplan	4
9. Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf	5
10. Sport en bewegen	5
11. Onderzoek naar een dorpshuisfunctie in Wolvega	6
12. Vergroten arbeids- en maatschappelijke participatie	6
13. Transformatie sociaal domein	6
14. Maatschappelijke voorzieningen	6
15. Herijken Welzijnswerk	6
16. Integrale aanpak laaggeletterdheid, armoede en schulden	6
17. Versterken ketensamenwerking jeugd	6
18. Versterken ketensamenwerking ouderen	6
19. Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid	7
20. Uitvoeringsprogramma drank- en horecawet	7

Werk en Wonen	
21. Kwaliteit (onderhoudsniveau) openbare ruimte	2
22. Aanpak versterken lokale economie	3
23. Versterken (kern-) winkelstructuur Wolvega	3
24. Breedband in het buitengebied	3
25. Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf	5
26. Lindewijk Fase II	8

Leefomgeving	Programma
27. Project herinrichting De Blesse	2
28. Autoluwe Lycklamaweg met veilige spoorwegovergang langzaam verkeer	2
29. Herinrichting stationsomgeving	2
30. Notitie veilig landbouwverkeer	2
31. Hoofdverkeersstructuur Wolvega en Noordwolde	2
32. Fietspad langs de Linde	5
33. Bestemming Noordwolde	6
34. Van klimaatakkoord Parijs naar een duurzaam Weststellingwerf	7
35. Werken aan een duurzaam Weststellingwerf	7
36. Rottige Meente	8
37. Uitwerken omgevingsvisie	8
38. Implementatie Omgevingswet	8

Randvoorwaardelijke opgaven	
39. Continueren en doorontwikkelen OWO-samenwerking	0
40. Herstructurering Caparis	6
41. P&C cyclus balans in schuldenlast, woonlast, investeringen	OAD

Bijlage II

Totaaloverzicht bestuurlijk maatschappelijke opgaven: indeling naar programma's (begroting)

Programma 0 (bestuur en organisatie)	Thema
1. Faciliteren werkwijze college en raad op bestuurlijke vernieuwing	BV
2. Het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving (wijken en kernen)	BV
3. Beleidsplan (digitale) dienstverlening	BV
4. Proces doorontwikkeling organisatie met PIM op expeditie	BV
39. Continuëren en doorontwikkelen OWO-samenwerking	R

Programma 1 (openbare orde en veiligheid)	Thema
6. Beleidsplan integrale veiligheid	M

Programma 2 (verkeer en vervoer)	Thema
21. Kwaliteit (onderhoudsniveau) openbare ruimte	W&W
27. Project herinrichting De Blesse	L
28. Autoluwe Lycklamaweg met veilige spoorwegovergang langzaam verkeer	L
29. Herinrichting stationsomgeving	L
30. Notitie veilig landbouwverkeer	L
31. Hoofdverkeersstructuur Wolvega en Noordwolde	L
32. Fietspad langs de Linde	L

Programma 3 (economische zaken)	Thema
22. Aanpak versterken lokale economie	W&W
23. Versterken (kern-) winkelstructuur Wolvega	W&W
24. Breedband in het buitengebied	W&W

Programma 4 (onderwijs)	Thema
7. Samenhangende visie op onderwijs	M
8. Toekomstbestendig onderwijshuisvestingsplan	M

Programma 5 (sport cultuur en recreatie)	Thema
9. Versterken van het kunst- en cultuuraanbod in Weststellingwerf	M
10. Sport en bewegen	M
25. Bevorderen recreatie en toerisme Weststellingwerf	W&W

Programma 6 (sociaal domein)	Thema
5. Toegang sociaal domein	BV
11. Onderzoek naar een dorps huisfunctie in Wolvega	M
12. Vergroten arbeids- en maatschappelijke participatie	M
13. Transformatie sociaal domein	M
14. Maatschappelijke voorzieningen	M
15. Herijken Welzijnswerk	M
16. Integrale aanpak laaggeletterdheid, armoede en schulden	M
17. Versterken ketensamenwerking jeugd	M
18. Versterken ketensamenwerking ouderen	M
33. Bestemming Noordwolde	L
40. Herstructurering Caparis	R

Programma 7 (volksgezondheid en milieu)	Thema
19. Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid	M
20. Uitvoeringsprogramma drank- en horecawet	M
34. Van klimaatakkoord Parijs naar een duurzaam Weststellingwerf	L
35. Werken aan een duurzaam Weststellingwerf	L

Programma 8 (volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing)	Thema
26. Lindewijk Fase II	W&W
36. Rottige Meente	L
37. Uitwerken omgevingsvisie	L
38. Implementatie Omgevingswet	L

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Thema
41. P&C cyclus balans in schuldenlast, woonlast, investeringen	R

gemeente
Weststellingwerf

End-term review Collegeprogramma 2018-2022
Weststellingwerf, het resultaat van Samen en Doen!
Wolvega, maart 2022

Beeldmateriaal: gemeente Weststellingwerf
Ontwerp: Beeldende Zaken